

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Соціально-політичні студії

для студентів

галузь знань 02 Культура і мистецтво
спеціальність 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»
освітній рівень бакалавр
освітня програма Комунікації та управління культурними індустріями (з обов'язковим вивченням двох іноземних мов)
вид дисципліни обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2023/2024
Семестр	2
Кількість кредитів ECTS	2
Мова викладання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладачі: Ірина ЛЯЩЕНКО, Володимир СУДАКОВ

Пролонговано: на 2024/2025 н.р. Іван (Чорвильсес) «31» 08 2024 р.
(підпис, ПІБ, дата)

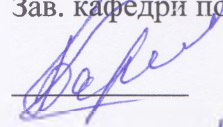
на 20__/20__ н.р. (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2023

Розробники: Ірина ЛЯЩЕНКО, к.політ.н., доцент кафедри політології; Володимир СУДАКОВ, д.соціол.н., професор, зав.каф. теорії та історії соціології

ЗАТВЕРДЖЕНО

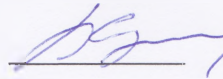
Зав. кафедри політології

Олег БАТРИМЕНКО

Протокол № 1 від «30» 08 2023 р.

Зав. кафедри теорії та історії соціології

Володимир СУДАКОВ

Протокол № 19 від «28» 08 2023 р.

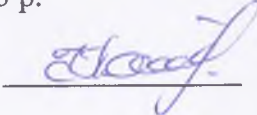
Схвалено науково-методичною комісією філософського факультету

Протокол № 2 від «30» серпня 2023 року

Голова науково-методичної комісії Ірина МАСЛІКОВА

Погоджено з науково-методичною комісією факультету соціології

Протокол № 10 від «31» серпня 2023 р.

Голова науково-методичної комісії Тетяна ЧЕРВІНСЬКА

ВСТУП

1. Мета дисципліни – формування знання про предмети, структуру, понятійний апарат, основні дослідницькі методи сучасних соціології та політології в дослідженні актуальних суспільних проблем та викликів, опанування соціально-політичними знаннями про сучасне суспільство з опорою на першоджерела, розвиток соціологічного світосприйняття, а також закріплення знань про політичні інститути, процеси та явища.

2. Попередні вимоги до опанування навчальної дисципліни.

1. **Знати** основні етапи та характеристики соціально-політичного процесу;
2. **Вміти** збирати та інтерпретувати інформацію щодо феноменів та явищ політики, соціально-політичних процесів та подій;
3. **Володіти елементарними навичками** наукового дослідження та управління інформацією.

3. Анотація навчальної дисципліни. Навчальна дисципліна “Соціально-політичні студії” є обов’язковою дисципліною, що забезпечує отримання загальних компетентностей випускниками Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Ця дисципліна входить до циклу обов’язкових навчальних дисциплін. Предметом вивчення навчальної дисципліни є функціонування та розвиток сучасного суспільства, політики і влади, взаємодія людини з соціальними та політичними інституціями.

4. Завдання (навчальні цілі) – визначити місце соціально-політичних дисциплін в системі гуманітарного знання, висвітлити їх основний зміст, предметні та об’єктні характеристики, основні методологічні підходи до дослідження соціально-політичної проблематики; сформувати у студентів навички критичного аналізу теоретичних підходів та шкіл в контексті еволюції соціально-політичних знань, виокремлювати їх теоретичні та прикладні аспекти; окреслити основні особливості функціонування соціальної та політичної систем, їх структурних елементів, специфіку взаємозв’язку; отримати студентами знання та уявлення про природу сучасних суспільно-політичних процесів.

Дисципліна спрямована на формування наступних програмних компетентностей:

ЗК18. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області. її місце у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ФК19. Здатність критично усвідомлювати взаємозв’язок між культурними, соціальними та економічними процесами.

ФК21. Здатність визначати стратегічні пріоритети та аналізувати особливості місцевих, регіональних, національних та глобальних стратегій соціокультурного розвитку.

ФК26. Здатність діяти соціально відповідально.

ФК40. Комплексне бачення соціокультурних процесів та явищ, ціннісних та соціогрупових особливостей соціальних спільнот.

5. Результати навчання:

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація 4. автономність та відповідальність)		Методи викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
	Знати:			
1.1	об’єкт, предмет, методи, категорії, функції, структуру соціологічної та політичної наук: природу суспільства та політики; основні віхи історії зарубіжних та вітчизняних соціальних та політичних вчень	Лекція, самостійна робота, семінар	Заповнення робочих аркушів самостійної роботи, активна залученість у роботу на семінарах, тестування.	14

1.2	підходи до розуміння та визначення суспільства, культури, соціальної дії та взаємодії, структури та стратифікації, влади, держави, правової держави, етнополітики, демократії.	Лекція, самостійна робота, семінар	Заповнення робочих аркушів самостійної роботи, активна залученість у роботу на семінарах, тестування.	11
1.3	особливості функціонування суспільства та його підсистем: політичних партій; місце та роль виборів та виборчих систем у політичному житті; зміст та сутність політичної культури.	Лекція, самостійна робота, семінар, командна робота	Заповнення робочих аркушів самостійної роботи, активна залученість у роботу на семінарах, презентація командної роботи, тестування.	15
Вміги:				
2.1	мислити абстрактно, аналітично, синтезувати інформацію; використовувати інформаційні і комунікаційні технології; здійснювати пошук, обробку та аналіз інформації з різних джерел;	Лекція, самостійна робота, семінар, командна робота	Заповнення робочих аркушів самостійної роботи, активна залученість у роботу на семінарах, презентація командної роботи.	10
2.2	застосовувати знання у практичних ситуаціях; планувати та управляти часом; працювати в команді; виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	Лекція, самостійна робота, семінар, командна робота	Заповнення робочих аркушів самостійної роботи, активна залученість у роботу на семінарах, презентація командної роботи.	10
Комунікація:				
3.1	формувати власну думку (ставлення, позицію) та презентувати її; активно слухати та чути інших, вести дискусію	Лекція, самостійна робота, семінар, командна робота	Заповнення робочих аркушів самостійної роботи, активна залученість у роботу на семінарах, презентація командної роботи	10
3.2	ефективно комунікувати із зацікавленими сторонами задля вирішення проблемних питань	Лекція, самостійна робота, семінар, командна робота	Заповнення робочих аркушів самостійної роботи, активна залученість у роботу на семінарах, презентація командної роботи	10
Автономність та відповідальність:				
4.1	самостійно приймати рішення щодо участі у суспільних процесах, усвідомлюючи наслідки, до яких це може призвести	Лекція, самостійна робота, семінар, командна робота	Заповнення робочих аркушів самостійної роботи, активна залученість у роботу на семінарах, презентація командної роботи	10
4.2	свідомо виконувати громадянські обов'язки та поважати права людини; відповідати за власні висловлювання та вчинки	Лекція, самостійна робота, семінар, командна робота	Заповнення робочих аркушів самостійної роботи, активна залученість у роботу на семінарах, презентація командної роботи	10

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	3.1	3.2	4.1	4.2
Програмні результати навчання									
ПРН18. Проявляти самостійність суджень та самокритичність у процесі дискусії.				+	+	+	+		
ПРН20. Володіти навичками пошуку інформації та здобуття необхідних знань, що сприяють високоефективним результатам діяльності	+	+	+	+					
ПРН11. Пояснювати закономірності та особливості розвитку і функціонування соціокультурних явищ у контексті професійних задач					+	+	+		
ПРН22. Прогнозувати тенденції розвитку організаційних структур в умовах суспільних змін та глобальних трансформацій.								+	+

7. Схема формування оцінки:

7.1. Форми оцінювання

Контроль знань здійснюється за системою ECTS, яка передбачає дворівневе оцінювання засвоєного матеріалу, зокрема оцінювання теоретичної підготовки – результати навчання (знання 1.1 – 1.3), що складає 40% від загальної оцінки та оцінювання практичної підготовки – результати навчання (вміння 2.1-2.2); (комунікація 3.1-3.2); (автономність та відповідальність 4.1-4.2), що складає 60% загальної оцінки.

Оцінювання семестрової роботи:

1. Аудиторна робота студента під час семінарів, що враховує: академічну культуру; виконання домашнього завдання; активну включеність та академічну добросесійність: РН 1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 3.1, 3.2, 4.1, 4.2 – 36/ 60 балів
2. Командна робота студентів у групах (4-6 студентів) над створенням та презентацією передвиборчої промови "власної" політичної партії: РН 1.1, 1.2, 1.3, 3.2, 4.1, 4.2. – 12/ 20 балів
3. Тестування РН 1.1, 1.2, 1.3 – 12/ 20 балів

Семестрову кількість балів формують бали, отримані студентом у процесі засвоєння матеріалу з усього навчального курсу. Загальна оцінка за семестр складається із балів, отриманих за аудиторну, самостійну та командну роботу. Всі види робіт за семестр мають у підсумку:

в максимальному вимірі 100 балів
в мінімальному вимірі 60 балів

У разі відсутності на семінарському занятті студент має відпрацювати завдання в усній формі на наступному занятті.

Підсумкове оцінювання у формі заліку.

Підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів за систематичну роботу впродовж семестру.

Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру і не передбачає додаткових заходів оцінювання.

Для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів, ніж критичний мінімум – 60 балів, для одержання заліку необхідно обов'язково відпрацювати пропущені теми в письмовій формі та здати в ГуглКласі дисципліни.

Таким чином, підсумкова оцінка з дисципліни (мінімум 60, максимум 100 балів) складається із суми балів за семестрову роботу (мінімум 60, максимум 100 балів)

7.2 Організація оцінювання:

Семестрова робота		Семестрова кількість балів	
		Максимум - 100	Мінімум -60
Частина I			
Аудиторна робота	робота студента під час семінарів, що враховує: академічну культуру; виконання домашнього завдання; активну включеність та академічну добросесність	3 семінари X 10 балів 30 балів	3 семінари X 5 балів Всього - 18 балів
Командна робота	створення та презентація "власної" політичної партії групах по 4-6 студентів	Всього 20 балів	Всього - 12 балів
Частина II			
Аудиторна робота	робота студента під час семінарів, що враховує: академічну культуру; виконання домашнього завдання; активну включеність та академічну добросесність	30 балів	18 балів
Тестування	Тестові питання закритого типу за темами 8-11	20 балів	12 балів
Підсумкова оцінка з дисципліни		Всього = 100	Всього = 60

Критерії оцінювання.

1. Аудиторна робота - 10 балів - робота студента під час семінарів, що враховує: академічну культуру; виконання домашнього завдання; активну включеність та академічну добросесність.

Академічна культура	2 бали
Студент/ка не запізнюється на пари	0,5
Студент/ка не перетворює пари на "прохідний двір"; перебуває на парі протягом усього заняття (*Якщо заняття відбувається онлайн, студент/ка не дозволяє собі трансляцію зі спального місця та «піжамний стиль», намагаюся тримати камеру увімкненою протягом усього онлайн заняття)	0,5
Студент/ка виявляє повагу до одногрупників та викладача, студент/ка поважає думки інших, не вдаюся до образ, не переходжу на особистості	0,5
Студент/ка не відволікається на гаджети, розмови, підготовку до інших занять тощо та не відволікаю інших	0,5
Домашнє завдання	4 бали
Студент/ка уважно прочитав/ла матеріал з Посібника перед семінаром	2

Студент/ка виконала/в завдання з Робочого зошита перед семінаром	2
Активна включеність	2 бали
Студент/ка не демонструє пасивність на рівні індивідуальної роботи: беру участь у змістовних обговореннях; роблю нотатки; апелюю до ходу дискусії	1
Студент/ка не демонструє пасивність на рівні командної роботи в групах чи парах: беру участь у змістовних обговореннях; роблю нотатки ідей та коментарів інших; беру участь у презентації командних завдань, не перекладаючи відповідальність на інших	1
Академічна доброчесність	2 бали
Студент/ка не вдається до таких форм обману як плагіат	1
Студент/ка чесно відповідають на вищезазначені пункти, студент/ка не завищує і не занижує власну самооцінку заради об'єктивності та доброчесності	1

2. Командна робота - 20 балів - підготовка та представлення передвибірчої промови "власної" політичної партії.

Таймінг (10 хв)	10 балів
Зміст Відповідність презентації заявленим вимогам щодо змісту. Представлення 4-х цілей, завдань, шляхів досягнення.	4 бали
Залученість Рівномірна залученість усіх членів групи до представлення презентації.	3 бали
Представлення (Виголошення промови) Голос, імідж, мова тіла	3 бали

7.3 Шкала відповідності:

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

**СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ**

№ п/п	Назва теми	Кількість годин		
		Лекції	Семінари	Самостійна робота
1. Вступ до політології				
1	Політологія як науки і навчальна дисципліна	2		2
2	Основні віхи історії зарубіжних політичних вчень	2		2
3	Націоналістичний напрям в історії політичної думки України (Микола Міхновський, "Самостійна Україна" та "Х заповідей УНІГ")		2	2
4	Демократія в політичному житті суспільства (Роберт Патнам, "Творення демократії")		2	2
5	Сократичний семінар (за підсумками перегляду та аналізу фільму "Закону тут не місце")		2	2
6	Вибори та виборчі системи	2		2
7	Політичні партії (Командна робота з підготовки та представлення передвиборчої промови "власної" політичної партії)		2	3
2. Вступ до соціології				
8.	Соціологія як наука: світоглядні та концептуальні засади, особливості генези та розвитку, специфіка об'єкта та предмета	2	2	4
9.	Суспільство як система соціальних взаємодій та комунікацій і феномен соціальної нерівності	2	2	4
10.	Соціалізація та соціальний контроль у сучасному суспільстві	2	2	4
11.	Культура та ціннісно-нормативна система сучасного суспільства	2	2	3
ВСЬОГО		14	16	30

Загальний обсяг 60 год., в тому числі:

Лекцій 14 год.

Семінари 16 год.

Самостійна робота 30 год.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна: (Базова)

1. Арон Р. Етапи розвитку соціологічної думки / Пер.з фр. Г.Філіпчука. – К.: Юніверс, 2004.
2. Гіденс Е. Соціологія / Пер. з англ. – Київ: Основи, 1999.
3. Лященко І. Посібник для студентів усіх напрямів підготовки з курсу «Соціально-політичні студії», 2023 URL: http://philosophy.univ.kiev.ua/uploads/editor/Tukalenko/%D0%A1%D0%BE%D1%86-%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%82.%20%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4%D1%96%D1%97_%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%9B%D1%8F%D1%89%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%86.%D0%91_2003.pdf
4. Лященко І. Робочий зошит до Посібника для студентів усіх напрямів підготовки з курсу «Соціально-політичні студії», 2023 URL: http://philosophy.univ.kiev.ua/uploads/editor/Tukalenko/%D0%A1%D0%BE%D1%86-%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%82.%20%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4%D1%96%D1%97_%D0%A0%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%87%D0%B8%D0%B9%2

[0%D0%B7%D0%BE%D1%88%D0%B8%D1%82 %D0%9B%D1%8F%D1%89%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%86.%D0%90. 2003.pdf](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2365-14#n120)

5. Закон України «Про політичні партії в Україні». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2365-14#n120>
6. Міхновський М.І. Самостійна Україна. - К.: Діокор, 2002. – 80 с. [с.9; 28-43].
7. Патнам, Р. та ін. Творення демократії: Традиції громад. активності в сучасній Італії / Р. Патнам разом з Р.Леонарді та Р.Й.Нанетті: Пер. з англ. В.Ющенко. – К.: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2001.
8. Соціологія. Короткий енциклопедичний словник/ Під заг. ред В.І.Воловича. - К.: Центр духоаної культури, 1998.
9. Соціологія: Навч. посібник / За редакцією С. О. Макеєва. – Київ:Українська енциклопедія. 2008.
10. Червінська Т.Г. Соціологія: Навчальний посібник. – Київ.: Міленіум, 2017.
11. Штомпка П. Соціологія. Аналіз суспільства. Пер. з польськ. – Львів.: Колір ПРО, 2020.

Додаткова:

1. Коваліско Н.В. Основи соціальної стратифікації: Навчальний посібник. – Львів, 2007.
2. Короткий оxfordський політичний словник / Пер. з англ.; за ред. І.Макліна, А.Макмілана. – К.: Вид-во “Основи”, 2005. – 789 с.
3. Мала енциклопедія етнодержавознавства / За ред. Ю.І.Римаренка. – К., 1996.
4. Паніотто В. Соціологія в анекдотах. – Київ: Дух і літера. 2022.
5. Попова І.М. Соціологія. Пропедевтичний курс: Підручник для студентів ВНЗ. – К., 1996.
6. Політична енциклопедія / Редкол. Ю.Левенець (голова), Ю.Шаповал (заст. голови) та ін. – К.: Парламентське видавництво, 2012. – 808 с.
7. Політологія: відповіді на питання екзаменаційних білетів: навч. посіб. / За ред. Цвиха В.Ф. - К.: Знання, 2012. – 374 с.
8. Прикладна політологія: навч. посіб. / За ред. В.П.Горбатенка. – К.: ВЦ «Академія», 2008. – 471 с
9. Сокурянська Л. Г. Вступ до соціології : Навчальний посібник/ Л. Г. Сокурянська. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011.
10. Трансформація політичних інститутів України: проблеми теорії і практики / Авт. колектив: М.І. Михальченко (керівник) та ін. – К.: ІІІЕНД ім. І.Ф. Кураса НАН України, 2016. – 440 с.
11. Харарі Ювал Ной. 21 урок для 21 століття. - К.2018 - с. 70-115, 228-303
12. Черніш Н.Й. Соціологія. Курс лекцій. Львів.: “Кальварія”, - 2003.
13. Шляхтун П.П. Політологія (теорія та історія політичної науки): Підручник. – К.: Либідь, 2002. – 576 с.